20.2.2018 3024/00.00.01/2018

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi
E 125/2017 vp

Asiantuntijalausuntopyyntönne E 125/2017 vp

Asiantuntijalausunto: komission tiedonanto eurooppalaisesta kansalaisaloitteesta ”Kielletään glyfosaatti ja suojellaan ihmisiä ja ympäristöä myrkyllisiltä torjunta-aineilta”

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes) asiantuntijalausuntoa komission tiedonannosta koskien eurooppalaista kansalaisaloitetta.

Tukesin näkemyksen mukaan maa- ja metsätalousministeriön perusmuistiossa (MMM2018-00054) esittämät seikat sekä komission 12.12.2017 antamassaan tiedonannossa esittämä kanta on perusteltu.

Tehoaineet ja kasvinsuojeluainevalmisteet hyväksytään ennen markkinoille saattamista

Tehoaineiden ja kasvinsuojeluainevalmisteiden (jäljempänä valmisteet) arvioinnista ja hyväksymisestä säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta ((EY) N:o 1107/2009) (jäljempänä kasvinsuojeluaineasetus). Tehoaineiden ja valmisteiden riskit arvioidaan ja ne hyväksytään asetuksen mukaan. Valmisteet hyväksytään kansallisesti ja ainoastaan sellaiselle valmisteelle voidaan hakea lupaa, jonka tehoaine on hyväksytty Euroopan unionissa. Jäsenvaltio voi hyväksyä valmisteen, mikäli sille haetut käyttökohteet ovat turvallisia muun muassa ympäristön ja terveyden kannalta. Kasvinsuojeluaineasetus perustuu ennalta varautumisen periaatteeseen sen varmistamiseksi, että markkinoille saatetuilla tehoaineilla tai valmisteilla ei ole haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön.

Tukesin vastaukset aloitteen vaatimuksiin

1. vaatimus: ”kielletään glyfosaattipohjaiset rikkakasvien torjunta-aineet, joille altistumisella on yhteys syövän syntyyn ihmisille ja jotka ovat johtaneet ekosysteemien rappeutumiseen”

Glyfosaatti on tehoaine, joka on hyväksytty kasvinsuojeluaineasetuksen mukaisesti rikkakasvien torjuntaan. Saksa on arvioinut glyfosaatin riskit. Arviointikertomusta ovat jäsenmaat voineet kommentoida, se on ollut myös julkisessa kommentoinnissa ja sitä on käsitelty Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) asiantuntijakokouksissa. Tämän perusteellisen vertaisarvioinnin pohjalta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Helsinki PL 66 (Opastinsilta 12 B) 00521 Helsinki
Tampere Yliopistonkatu 38 33100 Tampere
Rovaniemi Valtakatu 2 96100 Rovaniemi
Vaihde 029 5052 000 www.tukes.fi kirjaamo@tukes.fi Y-tunnus 1021277-9

EFSA on tehnyt päätelmät glyfosaatin riskeistä ja esittänyt komissiolle aineen hyväksymistä. Lisäksi Euroopan kemikaaliviraston (ECHA) riskinarviointikomitea (RAC) on antanut lausunnon, jonka mukaan saatavilla oleva tieteellinen näyttö ei täytä CLP-asetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008 kemikaalien luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta) syöpää aiheuttavan, sukusolujen perimää vaurioittavan tai lisääntymiselle vaarallisen aineen kriteerejä. Tukes luottaa asiassa tehtyyn vertaisarviointiin sekä RAC:in lausuntoon, ja katsoo, että glyfosaatti täyttää kasvinsuojeluaineasetuksessa asetetut vaatimukset eikä ole tieteellisiä perusteita olla hyväksymättä tehoainetta.

Glyfosaattivalmisteet saattavat olla vaarallisempia kuin niissä käytetty tehoaine glyfosaatti. Tämä johtuu valmisteissa käytetyistä apuaineista. Komissio jatkaessaan glyfosaatin hyväksymistä vuonna 2016 edellytti, että POEA-apuainetta sisältävät valmisteet tulee poistaa markkinoilta, koska ei ollut tieteellistä näyttöä apuaineen turvallisuudesta. Jäsenmaat päättävät valmisteiden hyväksymisestä. Suomessa hyväksytyistä yli 50 valmisteesta kiellettiin 13 valmistetta.

Glyfosaatin ympäristöriskinarvioinnissa ei tullut esille näyttöä, että glyfosaatin käyttö aiheuttaisi haittoja muille kuin torjuttaville eliöille, kun sitä käytetään lupaedellytysten mukaan. Rikkakasvien torjunta-aineesta ravintoverkolle mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi komissio on harkitsemassa toimenpiteitä, joilla näitä haittoja ehkäistäisiin. Suomessa valmisteiden hyväksymisen edellytykseksi asetetaan suosituksia käyttää tuulikulkeumaa vähentäviä suuttimia pellon ulkopuolisen kasvillisuuden suojelemiseksi.

2. vaatimus: ”varmistetaan, että tieteellinen arvio torjunta-aineiden EU:n säännöksiin nojaavaa hyväksyntää varten perustuu yksinomaan julkaistuihin, toimivaltaisten viranomaisten eikä torjunta-aineteollisuuden tilaamiin tutkimuksiin”

Tehoaineita ja kasvinsuojeluainevalmisteita koskevassa lainsäädännössä on annettu tarkat ohjeet tutkimusten vaatimuksista ja niitä suorittavista laboratorioista. Tukesin näkemyksen mukaan kasvinsuojeluaineet tutkitaan erittäin laajasti ja tarkasti, ainoastaan lääkkeet tutkitaan tarkemmin kuin kasvinsuojeluaineiden tehoaineet. Viranomaisella on tarvittaessa mahdollisuus pyytää hakijaa toimittamaan lisätutkimuksia, jos hakemus on puutteellinen. Lisäksi hakijalla on velvollisuus toimittaa tehoainetta koskeva vapaasti käytettävissä oleva tieteellinen aineisto hakemuksen osana.

Jäsenvaltiolla on milloin tahansa mahdollisuus tarkastella lupaa, jos sen hyväksymisen edellytykset eivät enää täyty. Hakijalla on velvollisuus ilmoittaa mahdollisista haitallisista vaikutuksista välittömästi luvan myöntäneelle viranomaiselle.

3. vaatimus: ”asetetaan EU:n laajuiset pakolliset tavoitteet torjunta-aineiden käytön vähentämiselle tähtäimenä torjunta-ainevapaa tulevaisuus”

Tukes katsoo Euroopan unionin toteuttavan tähän tavoitteeseen pääsyä torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan direktiivin avulla (2009/128/EY). Direktiivin tavoitteet on saatettu kansallisesti voimaan lailla kasvinsuojeluaineista (1563/2011). Jäsenmaat ovat velvollisia valmistelemaan kasvinsuojeluaineiden

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Helsinki
PL 66 (Opastinsilta 12 B)
00521 Helsinki

Tampere
Yliopistonkatu 38
33100 Tampere

Rovaniemi
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Vaihde 029 5052 000
www.tukes.fi
kirjaamo@tukes.fi
Y-tunnus 1021277-9

kestävän käytön toimintaohjelman, miten direktiivin velvoitteet toimeenpannaan. Suomessa Tukes laatii kansallisen toimintaohjelman ja toimeenpanee sitä yhteistyössä muiden alan toimijoiden kanssa. Ohjelma sisältää tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulut, joilla vähennetään kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvia vaaroja ja riskejä sekä riippuvuutta kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käytöstä siten, että kasvinterveyden korkea taso säilyy. Tukesissa on valmistumassa väliraportti ensimmäisen kansallisen toimintaohjelman (2011-2017) toteutumisesta ja ehdotus toimintaohjelmaksi vuosille 2018-2022. Tämän ohjelma sisältää monipuolisesti toimia kasvinsuojeluaineiden käytön riskien vähentämisestä.

Jakelu	Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
Tiedoksi	MMM ja YM